

Cauza C-85/21**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

11 februarie 2021

Instanța de trimitere:

Landesverwaltungsgericht Steiermark (Tribunalul Administrativ Regional din Styria, Austria)

Data deciziei de trimitere:

3 februarie 2021

Reclamant:

WY

Autoritate pârâtă:

Steiermärkische Landesregierung (Guvernul landului Styria)

Obiectul procedurii principale

Renunțarea la cetățenia turcă în favoarea dobândirii cetățeniei austriece – Reluarea cetățeniei turce – Nerecunoașterea cetățeniei austriece și pierderea cetățeniei Uniunii – Consecințe – Proportionalitate

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Interpretarea dreptului Uniunii, articolul 267 TFUE

Întrebarea preliminară

Articolul 21 TFUE trebuie interpretat în sensul că, în cazul unei pierderi *ex lege* a cetățeniei, prevăzută de dreptul național, și, ulterior, al pierderii subsecvente a statutului de cetățean al Uniunii, această dispoziție trebuie să fie luată în considerare în cadrul examinării proporționalității de la caz la caz, în conformitate cu principiile stabilite de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în Hotărârea

Tjebbes și alții și poate constitui un obstacol în calea pierderii cetățeniei atunci când un resortisant a redobândit cetățenia anterioară printr-o declarație de reintegrare, iar pierderea iminentă a statutului de cetățean al Uniunii are consecințe importante asupra vieții sale familiale și profesionale?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „TFUE”), în special articolele 20 și 21

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special articolul 7

Dispozițiile naționale invocate

Bundesgesetz über die österreichische Staatsbürgerschaft (Legea federală privind cetățenia austriacă, denumită în continuare „StbG”), articolele 27 și 57

Gewerbeordnung 1994 (Codul comercial, denumit în continuare „GewO”), articolul 14

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii

- 1 WY a obținut cetățenia austriacă în anul 1992. Ulterior, el a prezentat un document oficial emis de statul turc, care confirma că WY nu mai avea cetățenia turcă.
- 2 În anul 2017, numele reclamantului apărea pe o „listă electorală” în Turcia, motiv pentru care autoritatea pârâtă a inițiat o procedură pentru a clarifica problema cetățeniei lui WY.
- 3 În cadrul acestei proceduri, autoritatea pârâtă a concluzionat că lista menționată era, probabil, lista unei autorități turce pentru organizarea alegerilor. Ulterior, la 27 iunie 2017, reclamantul a fost invitat, într-o primă etapă, să prezinte un extras din registrul de stare civilă turc care să cuprindă date referitoare la cetățenie. De asemenea, ambasada turcă la Viena a fost invitată să indice dacă reclamantul a redobândit cetățenia turcă. Această scrisoare a rămas fără răspuns.
- 4 Reclamantul a afirmat că persoanelor cărora li s-a retras cetățenia nu li se eliberează extrase din registrul de stare civilă. După alte solicitări din partea autorității pârâte și prelungiri ale termenelor pentru recurent, a fost prezentat un extras turc din registrul stării civile al fiicei reclamantului, care conține de asemenea constatări referitoare la reclamant. Din acest document reiese că fiica reclamantului a pierdut cetățenia turcă, întrucât atât mama sa, cât și tatăl său aveau cetățenia austriacă. În ceea ce privește anul 1994, se menționează naturalizarea reclamantului ca cetățean turc.

- 5 Reclamantul nu a solicitat niciodată menținerea cetățeniei austriece. În cadrul procedurii în fața autorității pârâte, acesta a introdus o cerere în temeiul articolului 57 din StbG (dobândirea cetățeniei prin notificare), care, însă, nu a fost admisă.
- 6 Prin hotărârea din 7 mai 2019, instanța de trimitere a constatat că reclamantul a redobândit cetățenia turcă la 3 februarie 1994 și, ca urmare a acestui fapt, a pierdut cetățenia austriacă, în conformitate cu articolul 27 alineatul (1) din StbG, și a respins notificarea în temeiul articolului 57 din StbG.
- 7 Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă), sesizată ulterior cu dosarul, a arătat că, dată fiind îndeplinirea condițiilor de pierdere a cetățeniei austriece și a pierderii corelative a cetățeniei Uniunii, trebuie, conform jurisprudenței Curții din 12 martie 2019 în cauza Tjebbes și alții, C-221/17 [EU:C:2019:189, denumită în continuare „Hotărârea Tjebbes”], să se efectueze o examinare a proporționalității de către autoritatea națională și, dacă este cazul, de către instanța națională, aceasta fiind necesară în temeiul dreptului Uniunii. Potrivit Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă), în cadrul acestei examinări a proporționalității în raport cu criteriile stabilite de Curtea de Justiție în cauza Tjebbes și alții, este necesar, în orice caz, să se efectueze o apreciere globală, ținând seama de împrejurările speței. În cadrul acesteia, împrejurarea că reclamantul nu a solicitat menținerea cetățeniei austriece va fi pertinentă. Cu toate acestea, este necesar să se efectueze o apreciere globală cu privire la problema dacă, în speță, există împrejurări care fac ca retragerea cetățeniei austriece să fie disproporționată.
- 8 Reprezentantul reclamantului arată că pierderea statutului de cetățean al Uniunii are incidență asupra vieții familiale și profesionale a reclamantului și, în special, ar determina restricții masive în viața profesională a reclamantului.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 9 În Hotărârea pronunțată în cauza Rottmann, Curtea de Justiție a consacrat principiul potrivit căruia o decizie de retragere a naturalizării unui resortisant al unui stat membru este supusă controlului jurisdicțional efectuat din perspectiva dreptului Uniunii (Hotărârea din 2 martie 2010, Rottmann, C-135/08, EU:C:2010:104, denumită în continuare „Hotărârea Rottmann”). Curtea a subliniat că este necesar să se verifice dacă decizia de retragere a naturalizării respectă principiul proporționalității în ceea ce privește consecințele pe care le implică asupra situației persoanei în cauză din perspectiva dreptului Uniunii sau ținând seama de eventualele consecințe pe care această decizie le are pentru persoana interesată și, dacă este cazul, pentru membrii familiei sale în ceea ce privește pierderea drepturilor de care beneficiază orice cetățean al Uniunii (Hotărârea Rottmann, punctul 55 și următoarele).
- 10 Conform Hotărârii Tjebbes a Curții, situația cetățenilor Uniunii care, ca urmare a pierderii cetățeniei, se confruntă și cu pierderea cetățeniei Uniunii ține, prin natura

și prin consecințele sale, de dreptul Uniunii. Statele membre sunt, așadar, obligate să țină seama de acest lucru în domeniul cetățeniei.

- 11 Referitor la criteriile examinării proporționalității care trebuie efectuată de instanțele naționale, Curtea de Justiție a statuat următoarele în cauza Tjebbes: „O asemenea examinare impune o apreciere a situației individuale a persoanei respective, precum și a celei a familiei sale pentru a determina dacă pierderea cetățeniei statului membru în cauză, atunci când implică pierderea statutului de cetățean al Uniunii, are consecințe care ar afecta în mod disproporționat, în raport cu obiectivul urmărit de legiuitorul național, dezvoltarea normală a vieții sale de familie și profesionale, din perspectiva dreptului Uniunii.” (Hotărârea Tjebbes, punctul 44).
- 12 În Hotărârea Tjebbes, Curtea a considerat că nu era necesar să se răspundă la întrebarea preliminară referitoare la aplicarea articolului 21 TFUE, din moment ce reclamantele nu și-au exercitat dreptul la liberă circulație. În cazul de față, acest lucru este însă esențial. Reclamantul deține în Austria o întreprindere individuală, pentru care deține o autorizație de desfășurare a unei activități profesionale. Prin pierderea cetățeniei austriece, reclamantul riscă de asemenea pierderea dreptului de exercitare a activității profesionale. Reclamantul ar trebui să fie calificat, în acest caz, drept „persoană fizică străină” în sensul articolului 14 din GewO. Întrucât autoritatea pârâtă a acordat reclamantului numai un permis de ședere în calitate de „membru de familie”, în conformitate cu articolul 47 din Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz (Legea privind dreptul de stabilirea și de ședere), se poate aplica articolul 14 alineatul (3) din GewO.
- 13 Potrivit articolului 14 alineatul (3) din GewO, membrii de familie ai resortisanților unui stat membru al Uniunii Europene sau ai unui stat parte la Acordul privind SEE, care beneficiază de dreptul de ședere sau de dreptul de ședere permanentă într-un stat membru al Uniunii Europene sau al unui stat parte la Acordul privind SEE, pot desfășura, indiferent de cetățenie, activități comerciale în aceleași condiții ca și resortisanții naționali. Cu toate acestea, pentru aceasta ar fi necesar ca articolul 14 alineatul (3) din GewO să se aplice de asemenea, în ceea ce privește membrii de familie ai resortisanților austrieci – într-o interpretare conformă cu Constituția – pentru a evita o discriminare a resortisanților naționali. Într-o asemenea situație, acest lucru nu modifică însă faptul că reclamantul și-ar pierde statutul de cetățean al Uniunii și, prin urmare, nu ar mai putea face uz de drepturile de circulație prevăzute la articolul 21 TFUE.
- 14 Instanța de trimitere consideră că pierderea iminentă a statutului de cetățean al Uniunii și, prin urmare, pierderea exercitării legitime a dreptului la liberă circulație prevăzut la articolul 21 TFUE constituie un raport tensionat în ceea ce privește examinarea proporționalității care trebuie efectuată în speță. Pentru acest motiv, s-a suspendată procedura și s-a adresat Curții întrebarea preliminară.